

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

"Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Posl.

Predplata s poštarinom stoji 2 for., a soljaka samo 1 for. za cijelu godinu. Razmjerno 1 for., a soljaka 50 novč. za pol godinu. Izvan Carovine više poštarina. Gdje se najčešće najmanje 8 soljaka to su voljni, da im list šalju samo svima skupno pod jednim zavojem i imenom, davat čemo za 70 novč. na godinu strankom. Novci se šalju kroz poštarsku *Yarnachien*. Ima, prozimo i najbližu Poštu talja. jasno označiti. Komu list nedodje na vrijeme, noka to javi odpravništva u otvorenu pismu, za koje se neplaća nikakva poštarina, napisat izvana *Reklamacija*. Ako list prima i drži, ako je pošten, ga i plaća.

Izlazi svaki 1. i 16. dan mjeseca.

UREDNIŠTVO I ODPRAVNIŠTVO

nalaze se

Tipografija Pizzi & C. Amati, Via della Zonta, N. 7.

Pisma se šalju platjeno poštarino. Vjesti, dopisi i drugi spisi štampaju se u listu i odosli u izradku, najma prama svojoj vrijednosti i smjeru ozoza lista. Neplaćeno se dopisi neopotrebljuju. Osobna napadanja i listu sukromno strari konularno mjestu u ovom listu. Priobacena se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 5 redakih stoji 40 novč. a svaki redak survis 5 novč. i u slučaju opovrtanja, po što se negodo oglasnik i odpravništvo. Dopisi su novč. Uredništvo i odpravništvo, osim izvanrednih slučajevah, neopisuje, nego putem svoje *Zistitice*.

JOŠ NAŠI IZBORI.

Iz Istre između Lima i Mirne vode 10. junija.

Pod tim naslovom stampan je u „Slobodi“ od dne 25. pr. mj. talijanskim jezikom slijedeći članak:

„Obavili su se jur izbori zastupnika za carevinsko vijeće u Bočni. Kod nas u Istri talijanska će stranka vikati, da je ona premoćna; ali tko dobro pozna našu zemlju i nekoliko razborito ispita sve, morat će priznati, da je to gubitak pod oblikom pobjede.

Mi Hrvati u Istri možemo računati samo na dva izbornična seoskih obćina, osim toga ujedinjeni i uz dobru disciplinu mogli bismo našim glasom odlučiti takodjer izbor u gradovih. Naš kandidat za vanjsko obćino kapitanata Lošnjakova, Voloskoga i Pazinskoga, gosp. Dr. Dinko Vitezić, u prvih dvih od 118 glasujućih imao je 117 glasova, a kandidat talijanske stranke samo *jednoga*; taj je, u Pazinu imao 31 glas, a naš 28 glasova. Ukupno naš je promogao slavno sa 145 glasova od 177 glasujućih, a drugi kandidat imao je pusta 32 glasa.

U izborničtvu seoskih obćina zapadno strano naš kandidat, gosp. Anto Klodž, imao je 67, a gosp. Dr. Francoschi 98 glasova. Tako su naši kandidati ujedno imali 212 glasova, a kandidati talijanske stranke tek 130, premda su osobitom taktikom postavili pred biratelja dva vrlo poštovana lica, koja predstavljaju dva od najbogatijih i najplemenitijih obćin naše zemlje, koje obitaju u jednom i u drugom izborničtvu imaju velik upliv i prostrana poznanstva. Sa svim tim oba ona gospodina, bolje rekuć njihova stranka ne dobi nego 130 glasova, dakle 82 manje od naših. Tko je protobio?

U istomom izborničtvu mi smo posvoma ostali gospodari, dočim su protivnici imali tek zramotnu manjinu. U drugom izborničtvu propali smo, ali sa vrlo znamenitom manjinom.

Uzrok rad koga smo u tom izborničtvu izgubili jest taj, da u nas nije dobro discipline ili stoge. Mi biraci kapitanata Porečkoga, Koparskoga i Puljskoga razstorkani smo od jednog do drugoga kuta trokutno našo pokrajino, od Lašana do Dolina, od Dolina do Promontura. Bez izbornoga odpora, bez političkog organa nije moguda složiti u jednu misao sve birae i čuvati ih od zasnadnih, koje jim od svih strana protivnici činu smetno kao svaki, koji vidi da gubi gospodarstvo.

Vrli svega je škodljiv našim izborom sistem koj ovdje vlada, da mi od seoskih obćina imamo birati poslanika u gradovih, a ti su talijanski ili talijanski. U tim gradovih našli neprijatelji, protivnici istoga imena hrvatskog, lovo našo birae, to nekomu lasted se, nekomu grozadi se, gledaju predohiti ih za svoju stranu. Godine 1870, u dan izbora, kao pus prepodlitar stajašo u Kopru na vratih svoje trgovine gosp. N. N. Prodjo opuda seljak birad, kojega je dobro poznao. Kamo idoš? — zapita gospodlu. Idem dati svoj glas za poslanika u Bočni. Možda hoćoš za toga i toga glasovati? Da za koga drugoga? Gledaj dobro što činiš, spamoš se da ti onaj kambial iziše, nko glasujoš za papa, odmah će ti protest udariti; ako dadeš glas brunu Polešinu, prodati će ti njonicu, dokte te je volja. Stranah čovjek postavljen u takov škripac nije glasovao po svojom nego po tuđem osvjedoečenju. Takovih prepodlitar i hrtovah i ovaj se je put vidilo u dan izbora kako obitaju po gradovih trudeći kakovega plasišivoga zeca.

Tko pozna gospodarstvo i društveno stanje naših seljaka i nekogih krajevih Istre, osobito u ovom kotaru, pojnuti će, koliko su pogibeljna mreža, koje agitatori drugo stranke jači po novcu i uplivih, razapljaju u svojih gradovih. Zato da budu izbori slobodni, mi od seoskih obćina birati bismo birati našo zastupniko izvan gradova talijanskih i to: mjesto Vodnjana morno bi Filipan biti birališto za kotar puljski. Tako Sr. Vital, mjesto više u sređini, a ne Poreč; Pidan, a ne Pazin, Sr. Anton ili Kubad, a ne Kopur, birati

bi biti birališta. Tako bi naši biraci bili slobodniji. Ipak mi se vanjski nitamo nejošamo u izbore gradske i voljkog posjoda, tako bi i gradovi nas imali pustiti u miru božjom. Svako izborničtvo noka svoje posle nastoji.

Uspjeh izborah nedavno dovršenih ošito pokazujoš, kako si malo poznaju domovinu neki dopisnici papirnoga „građjanina“ tršćanskoga („il Cittadino“), koji u broju 168 od 20. pr. mj. svlu i sinkomom navješaju: „Istra je talijanska po osjedajih, po jeziku i po navadah.“ Po malo, dragi, no siliko tuko. Prljđ nego četo na svo čotiri strane vikali onkovo nepodoblitno, odgovorite nam na mllost: Tko su i kojega su plemena onih 212 izbornikah, koji su prošlih danah u Istri glasovali za Slovincu Vitozica i Klodica? Jesu li Talijani? Sađuvaj bože, da jedan Talijan ido za Hrvata glasovati. Jesu li Nijemci? Nisu. Madjari? Još manje. Bit će dakle Hrvati. Odkuda, i kakvim su pravom došli oni glasovati ovamo u Istru? Možda iz Ljubljane? Eh, predjimo se falot! Onih 212 izbornikah ono su Istrijanci čisto koroniki. Oni već vjekove sa Talijani živu, posluju i odijavaju se u Istri; i neki dan sa svojimi glasovi predstavljali 108 tisućah hrvatskih stanovnikah u Istri.

A ostalih 130 izbornikah? Hrvati su i oni skoro svi i predstavljaju drugli 60000 hrvatskih stanovnikah Istre. Ove zadnje izbornike mi pomilujemo, jer su mnogi od njih bili zavedeni netko obziri, netko laskanju, a netko grožnjama. Za budućih izborah ufano se, da će biti neki drugovi, jer kad smo braću po krvi, treba da smo i po osjedajih. Ono čemo mi Hrvati u Istri imati što želimo, nalnu dva poslanika u državnom saboru, a Talijani dva, i tako će bit pravo. Neka nam Talijani budu pravedni, i neka nikad nezaborave, da Hrvati po gradovih i trgih, dobro uređjeni, mogu mnogo glasova baciti na lezicu ili balandju gradskih izborah; onaj će predohiti s kim budemo mi!

Čini se, da je strah pred Hrvati posvama zaslijepio hjesnoga dopisnika „Cittadina“.

drugadije nemožoš pojmiti, kako bi čovjek, koj je još na razumu, onako dobelo mislio. A još nam je mnogo manje razumljivo, kako može „Cittadino“ primiti onako neslane, a da se no ozovo neodgovaran za nje. „Istra talijanska po osjedajih, po jeziku i navadah!“ Nadajšo govori taj vrstni dopisnik: „Bit čemo uvijek pripravni, da se borimo za i nokti za svoju narodnost, koja nam je svočano ustavom znajebom.“ Vaša je narodnost urtaovon zajamčena, a za našu tko jamči? Jesmo li mi ogipatski fellah? Razumljeno vas, vi nas zovete „šćenci“, i listeli biste, da smo to. All nismo „šćenci“ nego Slovinci-Hrvati i slobodni građani austrijskih, što imamo ista pravna i dužnosti s vami. Gie ti vuka, koj janjeu dovikujo: zašto mi mutiš vodu! Tko zasjedao plete narodnosti drugoga? Ne mi Hrvati, no, nego vi sto vuk, što malo po malo gleda da razdrapa i proguta hrvatski narod u Istri. Uzeli ste nam, gdje ste mogli naše škole; vi se protivite onim obćinam, koje pitaju, da so u školah podučuje u materinjom jeziku. Vaši otei, komu obćino podiljuju zemljiške štipendije? Vi neznate nego mržnjom i porugom govoriti o našem jeziku. Vi nas argovim okom neprestano gledate, da se neprobuđimo, a kada malo znamenje, da se mičemo — da smo voljni porabiti naše pravice, naprđite nas osvdanadi, napadate na nas. U vrijeme izborah vam je slobodno po Istri širiti budno proglose, a slovinskim rodoljubom, — zaslužnom vlastniku mrzevo „N. Sloga“ i vrstnomu predsjedniku političnog društva „Vidnost“ u Trstu, gospodinu Nahorgoju, ne već *biesemu* zastupniku, nego na novo izabranomu u 3. izborničtvu tršćanskom sa 1629 glasova od 1902 glasujućih — njim da nebudu dozvoljeno preporučiti izbornikom hrvatskim, da daju glas onim, koji iskreno ljube istrjanske Hrvate.

Po onoj samoj preporki, pisanog talijanski i poslanog izbornikom vanjskih obćinah zapadne Istre, spomenuti dopisnik takkomom noko samo on može, zaključuje, da je narodnost Istre talijanska. „Tim, voli on, priznaje se najjasnije, najtvrdije, najneoborivije našo

HRVATSKE NARODNE PJEŠME IZ ISTRE.

CXX.

Ljuba Ivanova.

Svu noć krasti, ništa na ukrasti,
Neg pred zorom, konja i devojku.
Konja vežu za kitu od jolve,
A devojku u bolu kamaru.
Konju dadu sena i vodice,
A devojke vina i rakije.
Dok su konji seno uživali,
Škoči junak u jedan vinograd
I otergao kitu lužmarina,
Prasne ljubu prek lica rumena,
Onde joj se kervca prolovala.
Kade joj se krvca prolovala,
Onde je zrasla svako versti trava,
Svake versti najveć detelina.
Žela ju je prolepa devojka
Zlatem serpom, belomi rukami,
Hitalo ju, pred brajnovi konji
I hitajuć konjem govorila:
Jijte i pijte, konji brajna moga,
Zač vam je poč dug put putovati,
Putovati tri lugi zeleni.
Pervem luge jedna jabučica,
Drugom luge jedna mendulica,
Trećjem luge ljub Ivanova.
Zaspala je ljub Ivanova,
Pokraj puta luga zelenoga,
Našle su ju sluge Ivanovo,
Što su sluge Ivanu povedat,
Da su našlo ljubu gde j' zaspala.

Očeš, Ivo, da ju probudimo?

No budite verno ljube moje,
Zač sam dohar za buditi ljubu,
Još sam bolji za ljubiti ljubu.

Popisno naš dopisnik u Bersecu.

CXXI.

Primorkinja.

Primorkinja konja jaše,
Slebrnum se čordum naša,
Na Dunaj se naslanjaše,
Sama sobum govorao:
„Mili bože, lipa sam ti!
Tanka boka i visoka,
Lipa, bela, rumena,
Nog' da nisan černa oka.
Da bim bila černa oka,
Tri bim drage spomamila,
I samoga Allim beža,
Ali brajna, ali njega.“
Nju mi duju slugi beža;
Begu gredu povidati:
„Allim beža, gospodina,
Vidili smo Primorkinju,
Gdi dobroga konja jaše,
Slebrnum se čordum našo,
Na Dunaj se naslanjaše,
Sama sobum govorao:
Mili bože, lipa sam ti!

Tanka boka i visoka,
Lipa, bela, i rumena,
Nog da nisan černa oka.
Da bim bila černa oka,
Tri bim drage spomamila,
I samoga Allim beža,
Ali brajna, ali njega.“
„Pošto tamo, slugo moje,
Dovedite Primorkinju,
Da zmirimo kosu s čordum.
Ako j' kraća, nego j' čorda
To je ljub brajna moga;
Ako je deža (dalja) nego j' čordan,
To je jula vina moja.

Sabrao Trnajstić.

CXXII.

Tajno ljubovanje.

Pridoh na kuntradu,
Doisto nad more.
Jo j' ovo kuntrada
Moje jubi drage?
Al je 'vo ulica,
Va koj mi ju pravo,
Ka se od golubi
Jošće zvati more?
Z večora prvi mrak
Prisla mi je moj drag,
Pun jada čemera

I svake gorkosti.
Vrata priklonjena,
A juba s tih spi.
Odklonoh male vrat,
Ter pridoh blizu nje,
Ter počom celivat
Njo lišca rumane.
Prokjet budi, jubić,
Va tu doba noć!
Nisu lišca moji
Bezumno zgojena,
Nit hoću da budu
Olajno ljubena.

Isti.

CXXIII.

Žalostna djevojka.

Stah se jedno jutro
Rano spid zore;
Srećio sam djevojčicu,
Z vrta šetaćuju,
V jednoj ruki nosi groje
V drugoj ruzmarin.
„Podajmi, ti djevojčice,
Kitu ruzmarin.“
„Hođi s bogom, mlad junače,
Jer sam žalosa.
Sinoć su me zaručili,
Ki mi sruć ni.“
„Mać promudi, djevojko,

pravo narodno, naimo jezik. Vlastnik „Naše Sloge“, pravi i plemuisti sin naša domovine, pametniji od onog dopisnika, znate li zašto je onu preporuku pisao talijanski? Zato, jer on vrlo dobro zna, da su škole u hrvatskih krajevih ovoga kapitanata samo talijansko, a to je najveće oskrnave svih pravica zajedničkih nam po ustavu, i protiv pravi zapovijedi pravog i zdravog odgoja; on zna, da je naš materinski jezik progнан i otjeran posvema iz naših škola, koje naši željevi plaćaju; on zna, da tko kod nas polazi škole, naniče se samo često malo talijanski i ništa više, pak je po svojoj pameti obrao pisati u tom jeziku. Jer da mi imamo škole u svojem materinskom jeziku hrvatskom, nikada nobi gosp. Karabatiću bilo na um palo pisati talijanski.

Čini se, da je naš dopisnik, jedan onih Talijanab, rođenih Hrvatah, koji su obično najbjesniji i najnatćeniji. Ti bi htjeli na svaki način izbrisati iz istarskog tla svaki trag sloviastva, jer se boje, da jih koji Talijan istarski neupita: Gdje ste rođeni? a da oni odgovore u . . . ., da nu čuju riec: Daklo vi niste naš, vi ste Hrvat. Da to suzbiju, običavaju pridodati za potvrdu svoga čistoga talijanstva: U mojoj se kući samo talijanski govori, daklo ja sam Talijan. U Evropi, osobito u Rusiji i Njemačkoj, u mnogih se obiteljih ruskih i njemačkih govori samo francuzki; ipak nikomu njih nije škodilo u glavu, da bi rekli: mi nismo Rusi, nismo Njemci, već smo Francuzi. Ta je čast obranjena samo nekojim hrvatskim odmotnikom u Istri. Sklanjajte si, molim vas, lno, pak čemo mi čuti ič (po vašu ič), dajte da govori vaš majka, i Talijani će vam reći: ljudi, kojih hrvatski roditelji porodiše, nisu naši. Tko svoje majke nečasti, kako će nas častiti. Barom se pričinjajte, činite kako nekoji čititi u Ugarskoj, koji, da se pokazuju djeća Arpadova mjesto Jakobova, proujano si imena. Tako je god. 1848. učinio neki Richter, koj se je kod Poreča stavio prnd admirala Albina, davši si ime *Giulici*.

Tko dira ni najmanje u narodnost talijansku u Istri? Istrijanski Hrvati posvema ju cijenju i poštuju. Jer ako sto Talijan *do dna duše*, to je dobro, kad jeste Talijan, mi vas hralimo, pače vam zavudjamo, jer imate čim ponositi se. Al zašto nedopuštate, da i mi Hrvati isto tako čutimo za svoju narodnost, pače nas tija napadate govoreći, da u nas u Istri hrvatski se jezik nerazumije i ne ljubi? To bi mogao reći tudnjane, koji bi čitao neke zemljopise, pisane površno, a ne Istranin. Obadajte, ako vam je drago, po nedjeljah crkve od Rianjina i Boršta do Noviča (Sv. Petra u Nembih), od Hrušica do Pionuntura, i u svih četo mjestih razna vaših gradovih čuti propovjedi, po jeziku i po običajih. Onih 180 tisućah slovinških slavnorikah Istre, koji po nedjeljah poslušaju slovinško propovjedi, pak razumiju i mili jim kaj i *Mo*, jesu vam najvećanjiti prosvelj proti tako grubim nepodobnostim. Oni vam činom dokazuju, da je Istre zemlja napućena Hrvati i Talijani, i da jo nas velika većina. To su istinito stvari; a što jest, ono možo samo slepac tajiti.

„Citadinov“ dopisnik najvli onu: udri po popih! A neza taj dobroćudni dopisnik, da kad nabi negda u Portulah bilo popa, i to kajkavskog popa, on bi težko inno priliko da se izkazi u „Citadinu“; jer je onaj dobi pop podigao od težavta proroka 72 kajžavnikah, na koje bijaše po rodu osudjen.

Naši popovi žiru s narodom, ljubo ga i gledaju ga odgajati. Oni znaju, da su domaći govor najbolje srea kosna. Naši popovi znaju, da je vjera, jezik i narodnost draga i Zalom Afrikanskim; zato neobaziruć se na sreću svojih fanatikah, gledaju sačuvati to blago svojoj braći, čuvaju jih požudnih nokatah nekjih nadritalijanah, učo jih ljubiti svoj jezik i narodnost, a cijeniti tudji. Naši bi popovi htjeli viditi u zemlji među Hrvati i Talijani ono prijateljstvo i podnosivost, koju su vidili i zamjerno gledali u Goričkom, gdje Talijani i Slovinci žiru uživajuć mirno svaki svoja narodna prava.

Opazka: Bilo bi vredno, da se je taj dopisnik i onu sjetio izobisti našim protivnikom, kako su nedavno i u saboru ovu zemlju uz druge nazivali talijanskom, kad su pitali juridičnu akademiju. Zaludu je naš zastupnik proti tomu nazivu govorio; njihova je isto obvaljala.

DOPISI.

Iz srednje Istre, mjeseca Julija.

Nebrojene su obćne u našoj Istri prigodom zadnjih izborah za carevinsko vicez pokazale svoju rođoljubnost, te vitezki pobjedile svoje dušmanine, glasovavši za svojeg dičnog znanca i prijatelja Dinka Doktora Vitezića.

Zalibože o Tinjanu se to reći ne može, jer su izbori tamo nepovoljno izpali. Zašto? Iz Supetaršćine bio je samo jedan birač. Križanici, kao da će dobiti vlastelinsku kabanicu ili veladu od najtinijega sukna, dosav u velikom broju, glasovavše sa strankom, koju im je predstavljala nekoga Jakova Lazzarina. Prem toga gospodina nepoznam, znam da niti je onako učen, a niti onakov ljubitelj istarskog kmeta, kao što su ga neki ombrelari opisivali. Vrh toga je narodna stranka povjerila izborničku čast dvima mužima, od kojih jedan nije došao na izbor, a drugi je više težio za slažćianu u Pazinu. Desetorica puko, koju je neki gospodin nabuknio, da neće moć glasovali na listice, nego ustmeno, olicde kući, i tako izbori nisu povoljno izpali.

Medjutim Tinjanci žiru i će si dobro zapamtiti ovaj dan, pa će i oni ako Bog da drugom prigodom pokazati, da znaju ne samo tudje poštovati, nu i svoje ljubiti i braniti. Neće oni već imati povjerenja u staru listicu, koja svašta uz čaše za čašu obećuje, dočim ništa neizpunjuje. Ime Vitezić je sva-

komu Tinjancu sladko ime — Tinjanci imaju veliko povjerenje u Vitezića — oni vam ga nazivaju Otcem. I Križanici ljube svoju narodnost i svoj boljak, oni su vam u sreću svi za Vitezića, nego neko tamošnjeg strasilno od čovjeka, komu sree muče prekomorske želje zasliepio jih, prevellikim dimom tamjana. Naši pako Montričci i Rakotolanci sa svojim vrednim svećenicu su pokazali prigodom ovih izborah svoju razboritost i neplašivost. I da su sve svoje ljude za povjerenike izabrali, bilo bi u Poreču još veće skripanje zubi. Ovim junakom se je strasilno peticijoni, da im se neće dati turkinje, nudilo im se kako čujem novceah i. t. d.; al ove hrabre i razborne junake niti su mogle prestrašiti šarenjačke prietnje, niti premamiti srebrnjaci Jude iskarjota.

Zivili junaki Montričci i Rakotolanci, Zivili! Posegnite za svoju knjigu i hoćete još dalje doći. Ako budete znali svoje pravice braniti, hoćete moći i vi na izborih, a borme; i pred veladom sjediti. Srećano napred! Tudje postujmo, a svoje junaki branimo. Načelnik, obćinski viceznik, zastupnik u Poreču i. t. d. nije samo za bogale i adbokate, za visoke klobuke i velade, nego takodjer za poštene i razborite kmete i za one, koji su pošteni kmetski sinovi. — Ako vam tko dade što na vjeresiju, hoćete morati svatko platiti, dali vi il nedali svoj glas šarenjakom. Držite dakle vavek za one ljude, koji buduće štaju vaš rod, vašu nošiju i vaš jezik, hoće vas svojski braniti — a ne lopovski čuskati.

Nu ako je išlo u Tinjanu prigodom ovih izborah po volji onih, kojim kipi sree tudjinskim željami, neće im tako srećno proći stogod ostalo.

Upravo sada su prošle dvie godine. da bi izabran tinjanski načelnik, dva obćinska savjetnika i ostalo vicez. U sve to vrijeme nisu se učinili il barem dali na svjetlo računni obćinskih dobarah, koji bi se po zakonu, imali učiniti i razglasiti svake godine. Imovina same tinjanske obćine bi imala iznositi oko 50 hiljadah. Tinjanci su sami kupili sva obćinska dobra, obvezav se pojedini tinjanski kmet na 100 f. glavnice. Već više godinah plaćaju kamate, a još neimaju dokaznice vlastništva (harte da su njihove). Skoro svake nedelje i blagdane čuje se obćinskog slugu vikati za te blažene interese kommske, ali za račune — dokaznice niti spominka. Stoga stavljaaju se obćinskomu vicezu, a napose g. načelniku i dvima savjetnicima ova ponizna pitanja:

Zašto se nisu učinili i dali na svjetlo obćinski računni dvie godine? Kako

se upravlja velikom tinjanskom imovinom? Kamo se stavio novac primiljen za prodate zaostale naše komadčice? Zašto se neučine i nepredadu tinjanskim kmetom dokaznice, da su oni vlastnici diehovah dopalih jih obćinskog dobra? A sjednicu kad ste držali?

Tko neće dati računa od svojega djelovanja, dvoje se može o njem misliti. Naime, il da neumno upravlja povjerenom si imovinom, i zato neće dati računa, jer bi se opazila njegova nespo sobnost. Ili da novac obraća na drugu nečiju korist, i neće dati računa, jer bi se pokazala njegova nezanesljivost. Sto čete da se o vami misli i reće? To vi sami odgovorite, nu nesamo riečmi, nego o djeli!

Iz Obćine baščanske.

Dopis u zadnjem broju cijenjene „Naše Sloge“, dobro je o izborih nekoje okolnosti iztaknuo, pa zeleći ovim i ja još koju o tom reći, ufam se, da čete i meni, gosp. uredničce, malo mjesta u Našem obljubljenom listu odstupiti. I najprije želim, da se znade i sudi, kako se ovdje u poslu izbora posve iznimno postupalo. Velim iznimno, ovo imjestni bo obćinski pisar, kao da je on sve u obćini, jeli po naputku jeli samovoljno, nikako nije htio dati na pogled izborne listine, tvrdeć, da je to e. k. kotarskim glavaron uzkraćeno, dokazujuć brzjavku istoga i podmećuć istoj smisao, kog nesadržava, a neobziruć se ni malo na „Više“ riešenje u toj stvari. I doisto čudan je pojav da se neki obćinski kolovodje boje, ako obćinari u izborne listine pred izbori povire, valjda stoga, što neki ljudi obljubiše više tmine nego li svjetlost, da se neočituju djela njihova. — Uzprkos pak i toj potezkoć dokazaše zadnjić dobro misleći i slozni birači Primorski, da se razboritošću i slogom do željana cilja doći može i proti volji nekih mračnjakah, koji bi najvoleli u mutnoj vodi ribu loviti. A tako i valja, hitri Baščani (primorski), svim pouzdanjem povjerite se onim, koji vas na pravi put vode, i sledite bezuvjetno one, koji vam iz srca zele da zadobite ono, što želite, da svoju naime domaću, obćinsku upravu uredite. Slozno dakle na djelo svi kod bližnjih obćinskih izborah.

Iztriebite stari kvas, da tako spasite barem ono, što vam još preostaje. Ta jurve sami znate, da vam se obćinski računni niti ne spominju, da se o sjednici obćinskog zastupstva niti nesanja, da se državni danci redovito neplaćaju, da je prošlih danah radi znatna zaostalka državnih nametah Sudbena jurve proćenba podobćini Dražkoj učinjena, da

On ti bogat je.
Slehra ima, zlata ima,
Da mu broja ni.“
„Ča će slehra, ča će zlato,
Kad mi sreću ni?
Volila bim gola, naga,
Da mi sreću jo,
I uboga siromaha,
Da me voja jo.“
Isti.

CXXIV.
Bratućedi.
Junak i divojka
Po vodu se spravlja.
Oni meju sobom
Pāti učiniše,
Da ki prvo pride,
Da drugoga čeka.
Prišel prvo junak,
Neg minda divojka.
Prišla je divojka,
Sva jo oplakana.
„Ča ti je, divojko?
Ča si se plakala?“
„Ja sam se plakala
I ti se plakat hoćeš.
Našo su se majko
Skupa zgovarale,
Da smo mi dva mlada

Najbližnja rođjaka,
Najbližnja rođjaka,
Pravi bratućedi.“
„No plaši divojko,
No plaši se za to.
Sreći otec papa
Hoće nas riešiti;
Sreća mati crkva
Hoće dopustiti.“
Isti.

CXXV.
Vezen rubac
Inačica LIII i LIV u 8. broju.
Zrasla je murvica
U Jani vo dvori;
Na nju mi priloti
Prižojna tičica.
Počela je tičica
Žejno spropivati,
Začula ju Anu
V doveću kamaru.
Doh, bože moj mili!
Je l' ovo tičica?
Je l' ovo tičica?
Al ovo mlad junak?
Ako je tičica,
S bogom ju spravito;
Ako je mlad junak
Gori ga zovite,

Da mu ja darujem
Facol rakamani,
Ki jo u suzah pran,
A na sreću sušen.“
Isti.

CXXVI
Mara neće Creske vlastelo.
Inačica XXX u 6. br.
Kad se je otilla Brone oženiti,
Ona je počela na balkun hoditi.
Pod balkunom seču tri criska vlastela,
Oni su počeli Broni govoriti:
„Podaj, Brone, ruku ter budi vesela,
Da ti mi spodoma zlat prsten na ruku.“
„Volila bim se ja u kanal utopiti,
Nego brajnu momu sramota činiti.
Pisala mi je list moja sestra Lade,
Da se ja neženin va Cris bilo grade,
Zaš da ni naša mat Criskinjica bila,
Nog da je ona bila zaderska vladika;
Ona iz Zadra grada u Osor popejana.
Osorske balkune pelui su bašalka *),
A naše su dvoro drobne maružane.
Maružano moja vazda si zelena
Ki mi to je gojili, da si tako lipa?
Meno je gojila moja mati Mara
Kako i kitičen drobno maružane;

Zimi me j' držala v kamarah slebrnih,
A v leti va zlati poli vod studenih.“
Isti.

CXXVII.
Sunčova zaručnica.
(Ora so u kulu pjera u Vrbniku).
Rosna, Rosna košutice,
Kadi si se narosila?
Tamo doli u livadi,
Kadi rastu zlate pasi,
Zlate pasi, zlate žice,
I slebrno podvezice.
Otrnuo jenu žicu,
Pak ju dajmo zlatariću,
Da nam kupo na grad kječno;
U vidimo ki jo u gradu.
U gradu jo dovet bratae
I meji njima jena sestra,
Jena sestra, lipa Mande.
Oni počnu kunsejati
Konu oto sestru dati?
Ote l' suncu, al misecu?
Bojo ju je suncu dati,
Bojo suncu neg misecu.
Misec ča joj sveker biti,
A danica svekrvice,
A zvezdice sve zalrice,
A vlašići pastorečići.“
Isti.

*) baslika.

se jur o sličnih koracih i na škodu i sramotu ove občine bunea, da se proti vami od nekih tako postupa, kako da bi občina samo za nekolicinu a ne kuća i imovina svih nas bila. Pa stoga na noge svi pri izboru! Vršite točno i duševno svoju državljansku dužnost izborah, nevjerujte nekim laskavcem, koji vam prigodom izborah zlatne kule obećuju, samo da si svoje mjesto nepovriedjeno sačuvaju nego s prezirnom odbijte takove od sebe sa onim: "po perju poznam te o ptico, stam te budi izdajico!"

Napokon još ću i vam Dražanom za tu prigodu da rečem iskrenu riječ! Govori se, da med ostalimi obćinami ovoga Otoka, najbolje mogla bi se uzdržati ova naša občina bašćanska, u koju i vi spadate, ali ipak suprotnivo siromaska ona gorko tuguje i plače osobito čića svojih velikih dugovah. Radi česa, velim vam, sad je eto vreme, da se red postavi u naših i vaših obćinskih stvarih, da se od zadnje propasti oslobodi, što je još moguće osloboditi. A to će se doseći, ako jedni i drugi izaberemo u obćinsko zastupstvo ljude razhorite, naučene, duševne, ljude, koji ljube svoj rod i narodno postenje* te su željni ubogu kmetu do koristi biti; a ne one, koji uvijek muče, il pako store što jim je Petar il Paval naručio. Nesliedite neke nadri mudrace, koji vodu samo na svoj mlin vode, i koji bi htjeli, da im samo podnožje noguh njihovih budete, i koji nećuše vas i vašu korist, nego samih, sebe i svoje bogatstvo, i pa stupite, dok još jeste na vrijeme, u kolo bratinske sloge i međusobna sporazumljenja, da pak nebudete sami krivi svoje propasti. Promislite jako dobro, dok ste na vreme, što i kako nam se je ponasati u nastajućih obćinskih izborah, da pak nebudete u propastili za uvjek sebe i svoju neduznu djecu. Pustite na stran svaki slabi osjećaj, svaku nepravdu, pružite vašu pomoćnicu ruku onim, koji ukupno s vami trpe i išću svoje bolje i nemojte u ničemu slusati one, koji od vaše krvi žive, i radi bi uvesti med vami neslogu, nepravdu i protivnost, samo da tako med nesložnom braćom bude njim dobro. Braćo Dražani, opet vam velim; budite mudri i pozorni, i eto vas spasenih!

Iz zapadno Istre.

Vi pisete, da nezakonitost je kriva što izgubismo za zadnjih izborih. Pravo imate. Prekalj Ivan i Gašpar iz Klostra iz Gradinjanske plovanije, dva su dobra kmeta. Prvomu je umro otac, jest okolo dva tjela, a drugomu Bog zna par odkada! dojdose pozivi na ine pokojnih i namjesto njih idose baštjenici gori imenovani u obćinski ured u Vrsar (Orsera), pod koji obćin spada Klostar i sva Gradinjanska plovanija. Ali ne, ne pustise jih glasovati. Na opazku Ivana, da je on malo danah prije, a ne pokojni nu otac, 100 forintah nosto na račun poreza u kasu, ne htise ipak pristati, i ča je odpravise oba prez da su dali svoj glas, to se razumi. — Je li to zakonitost?

U ostalom opazam to: Antok pokojnoga Antona Marasa, Marlin pokojnoga Ivana Marasa, navrskom oboji Grgorić: Miho Medak pokojnoga Sime, Pere Maras pokojnoga Gige, Anton Ligović-Flego pokojnoga Antona, braća Marko Ivan i bašćenici Mate, svi pokojnoga Ivana, Ligovića-Flega; Marko Pavlečić i braća Tome i Miho pokojnoga Ivana Kazalara i ostali mnogi drugi, svi dobri kmeti, pače najžešći od Gradinjanske plovanije, svi ovi bjehu izpušćeni i ne, ni poziv jim nije došao, ni na ime njihovo ni starijih pokojnih, barem kako gori rečenim Prekaljem. Hoćete mi reći, da li imaju pravo i u kojem razredu glasovati za obćinsko zastupstvo? Da imaju pravo to znam,

a u kojem razredu ne mogu znati; nego je to, da su svi ovi gori imenovani i ostali drugi, zaisto žešći kmeti i već imaju svoga nego na primjer Pere Mikulić, Jure Muzlović i Sime Rašovac i još koji ostali, koji su ipak bili pismeno pozvani, a imaju čuda manje posjedstva, osobito od onih, koji sam vam gori imenovao. Nu, dakle, kako to more biti? Prez nezakonisti, ne zaisto. — To je, što se tiče Obćine Vrsarske i plovanije Gradinjanske.

Što imam reći od Obćine Porečke?.. Ovdje je u najveće vladao, kao vlada i dan današnji u svakom poslu, "terorizam". Da, ustrasišanje, "terorizam" da će Latini, kako vavjek u svakoj prigodi priete, naprtinasa Hrvate spizami iliti troškovi za duge i da će nam robu na dražbu staviti. A neodvisnih ljudi u sudbenom kotaru Porečkomu, što se tiče dugovah, jest malo, kruto malo, razumite, kako morda u nijednom drugom kotaru istrijanskomu. A Slušajte:

Vrli rodoljub i pravo pak neodvisni i mimogred budri rećeno najbogatiji od okolice Porečke, Ivan Jurković iz Foskulina, nakupi oko sebe na dan izborah, nešto svojih prijateljah i pristasa i posebne im listice načinivši, razdielivši, svi mu obećase, da će uzanj biti. I bijahu dokle se po ulicah grudskih ne srietose na Latine, koji su kako Jovci stajali u zasjedah. I odvedši ih nekoga simo nekoga tamo, i zašaptavši jim na uho one strašne besjede "spese", odstupise mal da ne svi! I med njima, neka budu zabilježena njihova imena na sramotu njim, neki Anton Rajko-Kirmečan, i neki Močiboh, oba iz Shandaji, i neki Radovan iz Baderne itd. itd. — skoro kako rekoh svi. Valja znati i to, da ovi tri gori imenovani su lihor dobrahni kmeti i ni dugu toliko nemaju. A vi pak sudite po njih druge, s dušom i s tielom u nohtih latinskih! —

U ostalom od svih svećenikah od Poreštine nazočan bi jedan jedini, pak i on videći, da ne prudi ništa, nehtiede ni glasovati neg' odmah razjeden otiđe. — Nadodajte, da izbornei na dan 30 predprosloga mji, koji za Defranceskija obećase glase, imadoše i obed pripravan u gostionici gratis iliti makte, i da suzanj, kad je suzanj, za jedan obed bi ne samo glas svoj prodao, nego i što drugo i skoro Bog zna što bi učinio; pak recite, jeli za Defranceskija bio dan glas po sviesti od izbornikah, dakle po zakonu i redu, ili po velikom pritisku?

Pula, 15. srpnja 1879.

Zora puca, bit ćr dama. — Uprav sramota je bila za ovdješnje Slavjane, što je svatko za se pobaska živio bez ikakva međusobna obćenja te uzajamna izobraženja.

Talijani dobro znaduei, da u druženju stoji sila i moć, sastavise više družtvalah; nu mi ovdje izlicemo samo njihovo najvažnije, nazvano "Gabinetto di lettura", što se bavi duševnim razvitkom. Ali to družtvo kubureće u jednoj sobarni niti s daleka nemože se prisposodobiti "Kazinu c. kr. mornarice", koja no je sagradila sa svojimi dioniciami veličanstvenu sgradu te ju obkolila cvietjem i stabli donesenimi iz najdalekijih zemljah. U tih divnih dvorovih sakupljaju se gospoda zapovednici carske mornarice duševno zabavljajući se te čitajući časopise u raznih jezicih: dapače u njih dotekivaju posietioce Pule i gostove da i naše prejasne carske obitelji.

Samo mi Slavjani bijasmo do sad bogei, neimadući posebna slavjanskoga družtva, dok nisu ga onomadne česki zanatlije zasnovali polag prazkih ustanovah te nazvali "Čtenarska beseda". U oto čitaliste, jur potvrđeno c. kr. tršćjanskim Namjestničtvom, sabralo se je do danas do preko sto članovah.

Mi mu se od srdea radujemo te mu želimo napredak. Zaklinjemo ujedno svakoga člana, da nebi se udarilo onim krivim putem, kojim su bili zabašniti članovi prvašnje obćionice na svoju sramotu te je napokon morala propasti.

Te, eto, samo naporom českih sinovalah izja punih deseti godinalah je ona uzkrsnula na nov život!

Ako zora puca u gradu Puli, to se je počelo daniti i u naših pulskih selih. Dokazali su to izbori za carevinsko vijeće, a još većma trodnevna borba za ovo obćinsko zastupstvo. Borilo se je slavjanstvo proti talijanstvu: vojevala je našega naroda naravska, nepokvarena čud, proti talijanskoj lukavosti i podmišljivosti.

Pula imala je ovih danah obnoviti svoje obć. zastupstvo. Naredjeno je bilo da trinajstero selah pripadajućih ovomu gradu te sačinjavajućih najvećma tretje izborno tielo, imadu odabirati desetoricu svojih zastupnikah. Valjade znati, da od tih je zavisilo dati značaj Puli talijanskoga ili pako hrvatsko-austrijskoga grada. Radilo se je, hoće li se još s vanjskimi obćinama razsipno i nerazložno gospodariti ili štediti: hoće li vladati u nećonah talijanština ili dati mjesto hrvatištini; hoće li se prodavati obćinska dobra bez znanja i dozvole odnosnih obćinarah: hoće li napokon nebuduei niti austrijski građjanin uživati naše podpore i tudjinac obnašati naše obć. službe.

Videći ovdješnji talijanomaši, da su nam sela zriela i da će odabrati same narodnjake za zastupnike, utekoše se k nedostojnim i nepostenim sredstvom, da uzagnu i u buduće pasti svoje trbuhe te uzdržati se na svojih mastnih stolciah.

Nije im bilo dosta platiti svojim Fazancem i Galezancem do 2—3 stotinjaka, da dodju glasovati, nego kupili su naše Peroje, Lohoricane i nekoliko Monticanah daviš im i do 5 f. za glas.

Oduvah prvoga izbornoga dana t. j. 13 tek. prosvietovalo se je pismeno i utmeno navodeći svietloke, proti nezakonitostim te se je došlo do takve gungule u izbornici, da se je nekoliko klupah porazlamalo: Dan 14. minku bez svakoga nereda. Nu 15., gdje se je imalo odlučiti, jedali će nadvladati pravica nad sjeperacijom: slobodan, glas nad novcem, sgrnuo je od naših selah sve, što je moglo kao da hrli veselo na pir.

Rećeno budi, da su se dali dovezti i stari na vozih: čak doše su udove Kavrankinje sa svojim glasom kao neke amazanke, da samo naš narod se oposteni te održi pobjedu.

Kao što snopovi po guvnu strovaljeni leze i kao što valovi morskii se talasaju, tako naši benevrekovići, nekoji se poplegli na glavnom trgu, da se odmore, nekoji talasali te vrevili pulskimi ulicami.

Glasovalo se je mirno sve do 11. satih predpodne. Medjutim dodje Talijanom, ko pojaćenje, četica podmitjenih Dinjanacah, imadućih pravo glasovanja i plaćajućih porez za svoja zemljišta ležeca u pulskom okružju, sa svojimi načelnikom Dr. Sbišajem. Taj segavi odjetnik mišljase, da će mu poć za rukom pomoći svomu sudrugu, ovomu glavaru Dru. Bersan-u. Istina, umio je on povabiti u svoj slobodnjački tabor (zlobni ljudi vele, da novcem), kad su bili u njegovom Dinjanu izbori za carevinsko vijeće, izdajice (ne bilo njih, ni siemena njihova!) našega naroda jednoga iz Marčane, jednoga iz Karmice i do grla zadužene, nesretne Svetovinčanjane. Ali ovdje mu je bila loša sreća. Čim su naši njega i njegove opazili, gdje ih se prvije pušta glasovati — tako vele — zakuhalo im je srđce te uzkipilo proti nepravdi i gušnjusnom podmišljanju, da je nastala paklenska vika i buka. — A zalostna majka našemu

doktoru, da nenteće on i zavedeni mu Bumbari — Dinjanci.

Usljed te pobune, glasovanje prestate i uništeno, bje odgovjeno po c. kr. organih na neizvjestno vrijeme.

Pak će dakle naši i našega carstva neprijatelji nam na nedostojni i nepošteni način gospodari? Dokle će krv našu sisati ljudi, koji nas uće korupeiju? „Usquequo tandem... abuteris patientia nostra?"

Zivila pako postenost i ljubav do svoga hrvatskoga roda naših Promonturah, Medulineah i ostalih naših selah! Ugledala se u njih i druga istarska selu, izbirajući uvjek i svagdje za poleste samo svoje narodne ljude, u čemu nadamo se, dati će nam doskora izgled i naši vriedni Barbanci.

Iz Pulskog kotara, početkom julija.

Izmedju 40 izbornikah došlo ih je dne 30. junja na birališće u Vodnjan 37, od kojih 13 glasovaše za Klodića, 19 za Defranceschi, a 3 za biskupa Glavinu. Kako skoće gladni vući na mirno stado ovacah, tako nasrnuše nekoga Vodnjanska gospoda na naše narodne birae, služivsi se svakovrstnim sredstvom, da ih premame i uglave glasovali za njihovog Defranceschija, koga nazivljahu oni nasincem naprama Klodiću. Klodić nam nije "forest", on je čovjek naš i naše krvi. Slavjan Slavjanu nije tudjinac, nego brat. "Foresti" su nam "irredentovei" i oni, koji za irredentove vojuju i to da dokazemo, imat ćemo još prilike. — "Cilj posvjecuje srestva" i "Sila Boga nemohi," mislili jeste si vi Vodnjanska gospodo, ter ste dalje i dokazali, da "tko zlatnim oružjem vojuje, dobit će!" Nu, na to vam odgovaramo samo to, da laž ima kratke uoge, i da nije svaki dan Božić. Insultirali ste naše vrie narodne svećenice i vikali ste za njimi svakovrstne najgnusnije psovke. Nu mi znamo, da stablo nedaje drugo voće, nego ono, koje nosi; znamo, da vam je žao, da ima, hvala Bogu, kod nas vrlih svećenikah, koji ljube naš narod, naš jezik i naša prava. Pak znajte, da čim više hulite narodno naše svećenstvo, tim većma poštovati ćemo ga mi, to si zapamtite!

Iznevjerili su se te glasovali za protivničkog kandidata sledieći: preć. g. Jakov Giachin, župnik Galezanski; č. g. Klement Richter župnički upravitelj u Fazani, g. Barč učitelj u Galezani, g. Sazli, učitelj u Kanfanaru, g. Ivan Babilsko župan Kanfanarski; i požalenu vriedni kmeti: Skabić i Peruško iz Karmice; Hliba iz Filipana; Čabić i još neki iz Marčane, kojega ime ne poznamo; glasoviti Mate Šošić, debeli, "l'avvocato delle cause perse" iz Kanfanarsine; još nekoji drugi iz San Vincensine i Vodnjansine. Zavapiti vam moramo, gdje vam je duša, gdje obraz, gdje narodno postenje? Nebilo vas takovih! Glasovali su za Defranceskija dalje i talijani izabrani u Vodnjanu i u Balah. Jedini Barbanci stali su nepomični, kao stiena ter glasovali je svih sedam za Klodića. Slava jim!

Zadnje dane prošlog mjeseca junija i prve julija pohodio je Presvjetti biskup Porečko-Puljski, Dr. Glavina, naše plovanije, ter ujedno dieho i Sakramenat sv. Berme. Posvuda pozdravljao i primao ga je puk obćinam odusjevljenjem i uzhićenjem te dietinskom ljubavju. Najbolje dopao se je napis nad krkvenimi vratu in Barbanu glaseći se ovako:

JOANNES EPISCOPVS
INGREDITVR
ECLSIAM BEATI NICOLAI
PATER MAGISTER ATQVE PASTOR NOSTER
AVE.

Govik koncem junija. Govik zovu još danas stari ljudi ona dva školja, što jih talijanski zovu S. Pietro dei Nemb. Ovuda po Lošnjaskom i Creskom kraju naša hrvatska

narodnost posvema je omrtvila. Nesreća je, da i popovi naši mnogi više ljube talijanski jezik, nego li svoj narodni, a nebi mučno probudili naše ljude od ovog sna u narodnoj stvari.

Ovdje otvorise obću pueku školu još 1. marca 1876. Kako mi padamo pod občinu Veliki Lošinj, to su tamo htjeli, da i naša škola bude talijanska. Zemaljska školska oblast nehiti toga dopustiti, jer nije bilo razložno; bilo je zato pravde tja do Ministarstva, ali i tu se odučilo, da ima škola biti hrvatska.

Teško je hrvatskomu sreću, kad po nekih krajevih ovuda čuješ gdje se i tezačke ruke djeca više govori talijanski. Ali nije čudo! Domaći jezik u školi se nespominje, pače kazuju mi, da se u Velikom Lošinju isti vjerozakon uči talijanski, premda se u crkvi mora učiti hrvatski jer drugačije velika većina nebi razumila.

Dojdućeg će mjeseca u nas posvetiti crkvu podignutu na čast sv. Petra, Pavla i Nikole biskupa. Crkva već negda obstojase, ali ju je oplenila i s kastelem razorila pogana ruka početkom ovog vieka. Od par godina ovamo mnogo nam je olakčeno u pogledu dušobrižništva. — Njegovo Veličanstvo pripomoglo nam je blagostivo gradjenju ove crkve sa 500 for. plemenitog dara. Preuzvišenomu gospodinu Namjestniku, koj je pred 3 godine pohodio ova naša mjesta, i c. kr. kotarskom kapitanu dužni smo zahvaliti za moćan zagovor. Stara naša crkva i kloštar na Školju, koj se zove Prieko znameniti su u povjestnici. Jer, kako pripovijeda Farlati u V. svezku, darovala je pažka občina to držanje koldrom sv. Mihovila u Sušaku (Sanesoga) još u vrijeme dalmatinskoga i hrvatskoga kraja Kresimira god. 1071.

Pogled po svijetu.

U Trstu 31. srpnja 1879.

Govore, da će se novo carevinsko vieće sastati tamo negdje mjeseca septembra, ali sasvim na kratko vrijeme, pa odmah zatim da će zarediti svojim radom pokrajinski sabori.

O ministarskoj je obnovi opet sve tiho, jer još ni u samom Beču neznaju, na čem jesu, dokle nisu vidjeli i čuli novi parlament. A kakav će biti novi parlament, to nevisi samo o Česima, ako i dodju u Beč, nego i o Poljacih. Na koju stranu prevagnu oni, na onoj će biti većina, pa makar prevagnuli i na ustavoviersku, kao što već jesu u drugih odlučnih prigodah. To znaju dobro i Česi, zato gledaju, da se svakako s braćom Poljaci dogovore prije, nego li su rekli zdajno riječ ni ministarstvu ni ustavoviercem, koji se također zanašaju na one svoje stare prijatelje. Zato se eto i čuje, da se imaju skorih danah sastati u Beču česki i poljski kolodvoje, da se bratinski sporazumiju. A do toga će ufamo se i doći, jer u nekom slučaju bi se mogli i Česi sporazumiti i dogovoriti il sa ministarstvom, il privremeno i sa samimi ustavovierci, kad već vide, da im se pruža poštena prilika, da opet stupe na polje političkog rada, pa tim u Galiciji zauvijek podkopači poljsku premoć nad Rutencima. Velimo, da se ufamo, jer Poljaci moraju i sami spoznati, da česko prijateljstvo vriedi svagdje pa i u Beču više od njihova, pa da se stvari mogu lakho okrenuti i na njihov uštrb, ako nebudu složni s Česi i s ostalimi Slavini. To je eto po našem mnenju uzrok, što još uvijek vlada tolika neizvjestnost ne samo u ministarstvu, nego i među ustavovierci i med samimi Česi.

Iz Ugarske ništa nova, nego da je postala ruglom svega svijeta radi nepostojnosti nekih svojih prvih ljudi, koji

su se radi pohlepe za nezasluzenim blagom zapleli u gnjusne mreže, pa tu imaju sad posla i ministarstvo i sami narodni zastupnici. U Hrvatskoj kraljevinski je odbor dokončao svoj posao glede obnovljenja nagodbe s Ugarskom, pa kako kažu Magjari se neće imati radi česa tužiti na svoje prekodravske saveznike. U Dalmaciji naša braća greke vjere, ili kako se sami zovu Srbi, misle da je došlo vrijeme, da tamo zaustave pobjedna kola hrvatskog preporoda, jer su pomogli talijanašom izabrati za zastupnika namjestničkog tajnika, g. Dra. Ivančića. Tomu se dakako najviše vesele i raduju Talijani, pak se već sad domišljaju, kako će se nauspejšeje okristiti tom bratinskom razprijom.

Kako se čuje, u Bosni vlada veliko nezadovoljstvo, pak se šapće o svem i svaćem, čega mi dakako nemožemo vjerovati, akoprem naša magjarska tamo politika nemože uroditi nego zlim plodom. Zato se sad govori i negovori o zaposjednutju Novog Pazara, a naime odkad su si i ljudi Armatii zabilili u glavu, da i oni imaju jednu domovinu.

U Filipopolju u Rumelji iliti južnoj Bugarskoj dogodila se opet velika smutnja. Poslje odlazka ruske vojske Bugari su na mostu na rijeci Marici nazvili narodnu bugarsku zastavu, a guverner knez Bogorides zahitievao, neka ju skinu, a Bugari da neće pa neće. Ali narod je razljućila još više ta okolnost, što je evropejska komisija zaključila, da telegraf i pošta spadaju pod carigradskog Sultana, pa da on ima vlast imenovati i dotične činovnike. Dakle danas ovo sutra ono, pa što će onda ostati od te rumeljske samouprave? Dne 4. augusta da već neće biti ni jednog Rusa pod Balkanom; ali ako stvari ovak ustraju, hoće se tim prije opet vratiti. Bugarsko je ministarstvo u nekih predielih proglasilo prieki sud, naime radi rogovornosti Muhamedovaca, što se vraćaju na svoja stara selišca te misle, da su još uvijek oni gospodari u onoj zemlji.

Grei se i Turci nemogu još ni sad nikako pogoditi radi granicah. U Carigradu toliko sto nije navladala opet engleska premoć, ali je ruska diplomacija već u zraku preotela i ovaj put mah Englezom. Englezi i Francezi nedadu Sultanu nikako mira, nego ga neprestano napastuju to radi Egipta, to radi nutarnjih odnošajah propadajuće mu carevine, kao da im je rob i sluga. U Italiji su ukinuli porez, što se plaćao i od meljiva. Novi proturkerveni zakoni kao da će i Francesku razpoloviti u dvie ratujuće stranke. Englezi da su u Africi pobiedili.

Javna Preporuka.

Doznajemo iz sasvim pouzdana izvora, da će se skorih danah pohvalno poznati putopisac g. Hirc, učitelj u Bakri i urednik „Galeba“, zaputiti na naše divne Krvarerske Otoke, da je izpitati i opiše sa liepostorne, prirodoslovne i narodoslovne strane, pa da obogati našu mladuu književnost novom rado i korisno čitaćuom se knjigom. Mi to javljamo zato, da nam naši znanci i prijatelji i ostali neznanjani nri narediti redoljubii, kojim ga najtoplije preporučamo, budu u svem na ruku u tom liepostovnom i znanstvenom putovanju. Ako li ga pak ovom prigodom smiemo nešto prosiiti, jest to, da se dojdućih godina, uz život i od Boga zdravlje, svrati i u ostalu Istru, gdje će također naći u izobilju svakojakih naravskih i umjetnih krasotah, koje zaslužuju, da se unjskolu i našoj knjizi iznesu svijetu na vidjelo. Na koncu neće nam zamjeriti, ako mu kako mladjemu od sebo preporučimo, neka neprestano čita i uči priznato u toj struci pisanja uzornike, a naime nam počudnaju i pristupnije talijansko i francesko putopise, kojimi ju glasoviti milanski izdavačlji Treves poplavio svakoliku Italiju, pa neka i on uznaostoji ukrasiti svoje putopisne odnose i slikaui. Tim bi i njegovi putopisi neizmerno dobili u očima naroda, jer to nozna, kako svake ruke čitatelje poslije najradja za proshikanimi

novinami i ostalim prorisanimi štivom, a naime kipeća mladoš, koja bi se baš na taj način najlaglje, jer najgodnije, upozнала sa svojom krasnom domovinom, to ju onda još i češće uzljubila. I t.m sretno nam putovao!

Uredništvo „Naše Sloge“.

Različite vjesti.

Promjene u tršćansko-koparskoj biskupiji. — Č. g. Ivan Narobe, do sad upr. župa na Repentaboru, imenovan je župnik u Rodiku. — Č. g. Božo Dopiera, do sad kapelan kod B. D. M. na Krasu, imenovan je župn. uprav. u Monjanu. Č. g. Franjo Comiso, do sad dnh. pom. u Griznjani, ide kao kapelan kod B. D. M. na Krasu. — Č. g. Filip Vondina, kapelan na Občini, hoće i upravljati istu župu. — Č. g. Rajmund Jelušić, uprav. tinjanske župe vraća se na prijašnju mjesto kao kapelan u Pisan. — Dne 18. prošloga Julija preminu u Gospoju župnik Voprinački, m. š. g. Viktor Bačić. P. U. M. — Do dne 15. dojdućega Septembra je raspisana župa na Voprincu.

S. Krizma. Presv. Gosp. Biskup Juraj Dobrila podieliti će sv. Krizmu u sljedećih mjesjih: dne 28. Augusta u Novom Gradu, kamo će dopeljati svoju djtetu i oni iz Crnogorja i iz Nove-Vnši; dne 30. u Umagu, kamo će doći i oni iz sv. Lovreča, Matorada i Petrovija; 31. u Bujah, gdje će se krizmati i djeca iz Griznjane, Monjana i Brda; dne 1. Septembra u Oprtlju, kamo će pripojati djtetu i Zdranjuni; 2. U Završju, kamo će doći i oni iz Kustanj; 3. u Starni, gdje će sa Krizmat i djeca iz Topolovca i Gradina.

Doveti izkaz dajovah za biskupijski konvikt. Nj. Pruzvišenost hrnonessa Plo f. 100; g. Adolo Thomann f. 100; g. Eliza pl. Hussok f. 10; g. St. f. 50; g. N. N. f. 200 papirna renta; g. J. Ventraila i supruza mu iz Pirana f. 25; g. S. G. f. 20; g. Karlo pl. Furegoul f. 10; g. Lovro pl. Furegoul f. 2; g. A. Nazario f. 10; g. J. Trovisini f. 5; gospodine Varini f. 5; g. J. Deluca f. 5; g. El. Minio f. 3; g. A. Viczoli f. 1; g. Oswald Trani f. 25; g. g. Okorn f. 10; g. C. Grablovic f. 5; župljani Tinjanski (kod Kopra) f. 450; m. š. g. P. Pikulić f. 5; g. G. Rovis f. 1; župljani Pisanški f. 2; m. š. g. Fr. Orlić f. 15; g. N. N. 100.

Pisn nam iz Zimljanu, da se dne 20. Julija vršila ondjo voozna liepa občinska svaćenost. Nj. Veličanstvo udstojalo se odlikovati žimjanskoga načelnika (već drugoga u 12 godinah), poštovanoga g. Josipa Peteha, srebrnim križom za zasluge, pa mu taj dan bilo svaćeno izručeno to proviđenje carsko odličje. Poslje službo hože u 12 1/2 stupi u občinsku dvoranu c. k. kapetan pazinski, presvjetti g. vitez I. K. Windsgau. Dvorana bijašo krasno nakličena i narodnami hrvatskimi trobojnicami, što su lopršnjaci sa prozorah i vanjskomu svijetu naviećivalo riedku joj nutarnju svaćenost. Tu, u nazočnosti občinskoga zastupstva i množine puka gradskoga i seljačkoga, presvj. g. kapetan pripje na načelnikova prsa zasluženo odličje uz prikladan talijanski govor, što ga c. k. tajnik g. Jurčić ponovi i hrvatskim jezikom, na što sva dvorana odjeknu gromovitim „Živio“ Nje Velič. caru i kralju Franji Josipu I., a cieti žimjni pucnjavom pušakah. Iza toga govoraha podulji hrvatski govor žimjniski župnik, mnogoč. gosp. Fr. Orlić, u kojem, narodovršši so g. načelniku radi podieljena mu odličja, noproputi preporučiti mu najvručnami riedni od sada toli zanemaren žimjniski hrvatski puk uz živu nadu, da će skrbiti, da i on dođe do podpuna uživanja svojih ustavnih pravicah. G. Orlić izvrši svoj govor užičenim „Živio“ Nj. Velič. caru, kapetanu Windsgau i načelniku Petehu. Poslje toga školska mladoš odpjeva carovku uz vodstvo svojeg vrlag učitelja toli skladno i miloglasno, da prisutnici nemogahu donahvaliti riedko vieštino u pjeranju toli učitelja koli učenicah. Sjajna gostba u knći načelnikovoju završi taj za žimjnsku občinu znameniti dan.

Tčk Novacah polag Borse u Trstu

od 16—28. Julija 1879.

Table with columns: Dno, Carakani (teknini), Napoleoni, Liro ster., and various exchange rates.

Pregled tršćanskoga tržišća.

dne 24. Julija 1879.

Table with columns: OD, DO, and various market items like Vesak primorski, Kafa, Rlo papir, etc.

Učiteljske službe.

U ovom školskom kotaru jesu izpraznjene sljedeće službe: 1. učitelja III. verstii na jednorazrednoj školi u Brezovici, sa slovenskim učnim jezikom; 2. učitelja III. verstii na jednorazrednoj školi u Tatrah, sa slovenskim učnim jezikom; 3. učitelja III. verstii na jednorazrednoj školi u Rnkavcu, sa hrvatskim učnim jezikom; 4. podučitelja na trorzrednoj mužkoj školi u Kastvu, sa hrvatskim učnim jezikom; 5. učiteljice III. verstii na jednorazrednoj ženskoj školi u Jelšanah sa slovenskim učnim jezikom. Sa ovimi službami su združeni dohodci utemeljeni zemaljskim zakonom za Istru od 3. novembra 1874. odnosno od 10. decembra 1878, po kojem oni, koji traže za podeljenje prositi, imaju redno dokumentirane molbenice, ako su jurve u službi, tragom predpostavljene oblasti, ako jošte ne služe, ravnim putom do 15. augusta t. g. na ovo c. k. školsko vjeće odpremiti. C. k. kotarsko školsko vjeće Volosko dne 7. Julija 1879.